

Група 209
Історія України

Урок 28. Політико-ідеологічна криза радянського ладу в УРСР.

Історія України В.Власов, С.Кульчицький

Домашнє завдання

Параграф 12 ст.103-109 опрацювати

Письмово ст. 109 записати в конспекті

Початковий рівень ст. 109 завдання 1;

Середній рівень ст. 109 завдання 2;

Високий рівень ст..109 завдання 3-4;

<https://naurok.com.ua/prezentaciya-na-temu-ideologichni-orientiri-partiyno-radyanskogo-kerivnictva-62636.html>

Політико-ідеологічна криза радянського ладу в Україні

Післяхрущовське двадцятиріччя (1965-1985 рр.) — це період “застою” в усіх сферах життя суспільства, що призвів до системної кризи суспільства, до всеохопної кризи радянського ладу, що поширилася на всі сфери життя — політику, економіку, соціальні відносини, ідеологію, культуру, це — період утрачених можливостей, ідеологічного догматизму.

Основні тенденції періоду “застою”

1. Проголошено принцип “колегіального керівництва”.
2. Посилення адміністративно-командних важелів в економіці.
3. Посилення централізації управління.
4. Відсутність у державного керівництва рішучості у практичних справах.
5. Бюрократичне засилля. Зростання ролі і значення партійної та управлінської бюрократії (“номенклатури”).
6. Звуження демократії та її зго.
7. Порушення законності.
8. Нехтування прав і свобод людини.
9. Збереження авторитаризму в політиці, поява нового культу в управлінні державою.
10. Ігнорування принципу поділу влади. Узурпація значної частини законодавчих функцій виконавчою владою.
11. Злиття функцій партійного і державного апарату. Підміна держави та її органів партією, зміцнення монополії КПРС на владу.
12. Підміна справжнього народовладдя формальним представництвом трудівників у радах, обмеження реальної влади рад. Посилення впливу на ради всіх рівнів партійних структур.
13. Позбавлення всіх громадських об’єднань будь-якої самостійності.
14. Обмеження прав союзних республік.
15. Вибори здійснювалися формально, на основі завчасно підготовлених списків, безальтернативно.
16. Розрив між словом і реальним становищем. Лицемірство, самовдоволення, самозаспокоєність, наростання апатії.
17. Двозначність декларування одних, а насправді втілення в життя принципово інших засад.

18. Нездатність нового керівництва відреагувати на тогочасне становище, коли весь світ вступив у нову фазу НТР.
19. Надприбутки, що потекли до СРСР у вигляді “нафтодоларів” після підвищення світових цін на нафту, дозволили йому деякий час не тільки “латати дірки у власному бюджеті” та в своїй економіці, а й змагатися зі США у військовій сфері та в боротьбі за “третій світ”.
20. Згорання гласності.
21. Набрала силу тенденція монополії держави на інформацію, сама ж інформація дедалі більше контролювалася.
22. Зростали утиски й переслідування, відновилися репресії проти інакомислячих.
23. Було розгорнуто тривалу ідеологічну чистку редакцій газет, журналів, видавництв, інститутів гуманітарного профілю Академії наук УРСР.
24. Відбувся остаточний перехід радянського керівництва на рейки неосталінізму.

Висновки

1. У роки кризи радянської системи здійснювався курс на консервацію існуючого політичного режиму.
2. Проявами неосталінізму у роки “застою” були:
 - створення культу особи Л. Брежнєва;
 - нехтування свобод і прав людини;
 - арешти інакомислячих;
 - ідеологічний тиск на інтелігенцію;
 - звуження демократії.
3. Досягнення радянського суспільства були не стільки реальністю, скільки наслідком пропагандистської демагогії.
4. У 70-80-ті рр. тоталітаризм повільно поступався авторитарному режимові, командно-бюрократичним методам організації всього суспільного життя.